

Painos 7404

TOVERITAR

AMERIKAN SUOMALAI-
TEN TYÖLÄISNAISTEN
A A N E N K A N N A T T A J A

ORGAN OF THE FINNISH WORKING WOMEN IN AMERICA

No. 22

Tiistaina, Kesäkuun 1 p.—Tuesday, June 1

1920—Kymmenes Vuosik.

Naistyöntekijäliikkeen historiasta Venäjällä

Työntekijättärien liike Venäjällä johtaa alkunsa niiltä ajoilta, jolloin alkoivat ilmestyä ensimmäiset oireet työmiesten luokkaitsetietoisuudesta. Ensimmäisiin puhtaasti taloudellista luonnetta oleviin lakkoihin ottivat työntekijättäret aktiivisesti osaa. Täten esiintyivät naiset Pietarin ja Moskovan ensimmäisissä lakkoissa v. 1872—1878 rinnan miesten kanssa.

Tämä lakkoliike, joka laajeni kautta Venäjän, koski pääasiassa kutomateollisuutta, jossa oli aina käytetty paljon naistyöntekijöitä. Uskomattoman raskaat työhöhdöt, 11—12-tuntinen työpäivä ja alhainen 10—15 ruplan suuruisen työpalkka kuukaudelta, pakotti työntekijättäriä yhtymään taisteluun taloudellisen tilansa parantamiseksi.

V. 1894—1895 ottivat työntekijättäret Pietarissa osaa yksityisiin lakkoihin. Työntekijättärien esiintymisellä oli aina taloudellinen luonne, ei mistään valtiollisista tunnuslauseista ennen ensimmäistä vallankumousta v. 1905 ollut puhettakaan. Näihin aikoihin työntekijättäret eivät vielä käsittäneet köyhälistön järjestäytymisen tarpeellisuutta, he eivät vielä asettaneet taloudellista vapautumistaan riippuvaksi valtiollisesta taistelusta. Siitä huolimatta, että monessa kaupungissa oli maanalaisia, epälaillisia naisjärjestöjä, olivat työntekijättäret niissä harvinaisen ilmiö. Epälaillisiin järjestöihin kuuluvat naiset olivat lähtöisin aatelispiireistä ollen näiden parhaimpia aineksia.

Näköpiiri muuttuu räikeästi v. 1905. Ensimmäinen vallankumous työtätekevien joukkoliikkeenä herätti myöskin työntekijättäret. Nämä ottivat nyt työmiesten rinnalla osaa lakkoihin, mielenosoituksiin, he omistivat suurelta osaltaan jo vallankumoukselliset tunnussanat ja alkoivat esiintyä taistelijoina itsevaltiutta vastaan. Goponin osaston järjestämässä kokouksissa eivät työntekijättäret suinkaan olleet harvinaisen ilmiö. Mielenosotuksissa tammikuun 9 p:nä kaatui ei vain yksi työntekijättär.

Kun Shidlovskin komitea piti seitsemää naisedustajaa tasa-arvoa vailla olevina, niin katkekoittuneet työntekijättäret päättivät jättää anomuksen, jossa he huomauttivat, että moinen suhtautuminen on kohtuuton, että työntekijättär on ihminen, että hän vaatii asemansa parantamista. Tämä todistaa ehdottomasti työntekijättärien itsetietoisuuden heräämistä.

Työntekijättäret panivat vastalauseensa sitä vastaan, että heiltä riistettiin vaali-oikeus vaaleissa ensimmäiseen ja toiseen valtakunnan duumaan. Tässä tarkoituksessa jätettyyn anomukseen oli 40,000 työntekijättärtä piirtänyt nimensä.

V. 1905—1906 järjestettiin kokonainen sarja työntekijättärien kokouksia. Aloite näiden kokousten järjestämisessä kuului useimmiten porvarillisille naisfeminis-

teille. Mutta feministien puheet, joissa tahdottiin yhdistää työntekijättäret porvariluokan naisten kanssa jonkinlaisten erityisten "naistarpeiden" pohjalla, eivät herättäneet erityistä vastakaikua työntekijättärien laajoissa piireissä.

Samaan aikaan, kun kehittyi luokka itsetietoisuus, alkaa myös kin maaseudun nainen herätä. V. 1905 ja 1906 muodostuivat lakkaamattomiksi "akkojen kapinavuosiiksi." Liikkeen talonpoikaisten keskuudessa aiheutti taakka, jonka heidän olkapäilleen painoi japanilainen sota. Tapahtui, että talonpoikaismot vihan vimmassa syöksyivät poliisivirastojen kimppuun, karkoittivat kylistä vartiosotilaat j. n. e. Talonpoikaismot saapuvat maakartanoihin ja esittivät koko joukon taloudellisia vaatimuksia.

Mutta rinnan tämän kanssa

kohoaa ääniä, jotka valittavat oikeudettomuuttaan, vaativat "vapautta" ja "valtiollisia oikeuksia" naisille, yhtäläisiä kuin miehilläkin on. Talonpoikaisten liike kasvoi ja kehittyi. Ja vain pimeä taantumus, joka alkoi vuoden 1905 jälkeen, pakotti talonpoikaismot toistaiseksi hillitsemään itsensä, uudelleen keskittämään itsensä ahtaisiin perhetehtäviin ja harrastuksiin.

Vuoden 1905 vallankumous kuskettiin. Mutta siitä huolimatta jätti tämä mainehikas vuosi jälkeensä lakastumattoman sadon: työntekijättäret alkoivat pyrkiä järjestäytymään. Tarmokkaimmat ja itsetietoisimmat turvautuivat maanalaiseen toimintaan, ja jatkavat unpuumatonta työtään... Alussa on tämä vain pieni ryhmä. Mutta vähitellen se kasvaa, saaden vaikutusvaltaa laajemmissa työntekijättärpiireissä.

(Jatkoa toisella sivulla)

Pakinaa paperista

Vanhoina aikoina kirjoittivat ihmiset kiville, puille, savitauille, nahoille y. m. Suuri askel oli egyptiläisten keksimä papyrus, jota valmistettiin papyruskasvin varsista leikatuista ohuista liuskoista, asettamalla ne kahtena kerroksena ristiin ja puserdamalla molemmat kerrokset lujasti yhteen.

Sitäpaitsi oli vanhalla ajalla ja alkupuolella keskiaikaa pergamentti käytännössä. Varsinainen paperi keksittiin vasta kahdeksannella vuosisadalla.

Vanhimmat paperille kirjoitetut asiakirjat Euroopassa olivat paavin "bullat" kahdeksannella ja yhdeksännellä vuosisadalla. Niihin käytetyn paperin lienevät sarasenit valmistaneet. Vanhin liinapaperille kirjoitettu asiakirja on eräs Kastilian ja Aragorian välillä tehty rauhansopimus.

Sitten ruvettiin käyttämään kasvikuivista valmistettua paperia. Eläinkuidut eivät kelpaa paperin valmistukseen, sillä niistä tehtynä tulisi paperi pehmeää ja verkamaista.

Jotta paperi tulisi kyllin halpaa, ei kasvikuivuja paperiksi koskaan käytetä uusina, vaan vasta kun ne ensin ovat vaatetusaineina tehtävänsä suorittaneet. Vaatteksi kelpaamattomat liina ja puuvillalumput joutuvat paperitehtaisiin raaka-aineeksi. Muistatthän, kuinka ennen Suomessakin kierteli lumppujen kokoojia. Lumput vietiin paperitehtaisiin, jossa niistä tehtiin paperia.

Alkuaan valmistettiin paperia toisin kun nyt, suurten koneiden tultua käyttäntöön.

Märkien lumppujen annettiin mädätä muutama päivä, jolloin selluloosassa olevat vieraat ainekset liukenivat siksi paljon, että lumppuja vedessä muokatessa selluloosakuidut erkanivat toisistaan puhtaina ja liukenivat veteen. Täten saatua selluloosaa kaadettiin siivilälle, jota mies ravisteli edestakaisin.

Suurin osa vettä juoksi siten pois ja siivilän pohjalle jäi ohut kerros toisiinsa punoutuneita selluloosa kuituja. Toinen työmies irroitti tuon selluloosakerroksen siivilältä ja levitti sen paksulle huovalle, sekä peitti sen toisella huovalla. Kun tällätavoin oli saatu kyllin paljon paperiarokkeja päällystyksen, pantiin ne puristimeen, jossa vesi pusertui pois. Selluloosakuidut painuivat lujasti toisiinsa kiinni ja paperi tuli kestävämmäksi. Sen jälkeen ne eroitettiin huovista ja kuivatettiin. Sellainen paperi on imupaperin tapaista. Sille voi kyllä painaa, mutta kirjoittaessa siinä muste leviää. Puserdamisesta huolimatta ei sellainen paperi ole luja.

Kun paperia ruvettiin yhä enempi tarvitsemaan, kävi sen valmistaminen ihmisvoimalla liian kalliiksi. Niinpä vähitellen tulivatkin koneet tekemään sen työn, mikä ennen ihmisvoimalla suoritettiin.

Ennen riippui paperin koko siitä, miten suurta seula mies jaksoi käsittää. Koneilla saa paperiä (Jatkoa toisella sivulla)

JO SARASTAA

Me oomme odottaneet kauan jo tuskassa epätoivon, itkun harhain, taas kysyneet ja taasen: kauanko vain niefokset nää hyiset talven tarhain osamme, viilu, nälkä, valkee halla — Ei vastausta. Vain vaiva sydänalla vuoreksi kasvoi vierren vuotten vaisuini.

Me oomme taistelleet ja toivoneet, me omme uskaltaneet uhrit suuret, uksilla kalman nääntyin kamppailleet ja nousseet taas ja juurtaneet juuret maapohjaan syvään järkkymättä jälleen, osamme oman elinilmaa tälleen, ei arkana anoin, mutta vaatein, vieden.

— Jo sarastaa! Soi sadat kerrat sana korvihin turruttamiin tuiskujen vain ympäri, yömusta, murheinen. kun autius ankea kuin itse mana Ken jaksot enää uskoa ja luottaa ken yhä vaiti kärsien vuottaa, vuottaa, kun viipymistään viipyi kevään koitto?

Jo sarastaa! Niin sittenkin soi sana taas vainon, ahdistuksen alhoihin, — min autius ankea kuin itse mana — soi sana: sarastavi sittenkin ja yli öisten varjojen päivä koittaa, ja kevään, valon valta voittaa, voittaa ja niinkuin Fenix, lintu kuulu sadun, tuhasta aikain nousee ihminen ja uurttaa ihmiskunnan uuden ladun.

Lyyli Eronen.

Kreikan naisille luvattu äänioikeus

Ateenasta tiedoitetaan London Times'in kautta, että pääministeri Venizelos on vakuuttanut Naisten Liiton kokouksessa Kreikan naisten saavuttavan äänioikeuden lähitulevaisuudessa.

Se on suuri edistysaskel Kreikan naisille. Toivottavasti he osaavat käyttää äänioikeutta edukseen.

Ajatelma

Miehen tunne on ollut yksin ratkaisemassa yhteiskunnan muodostelua. Vasta kun naisellinen tunne saa saman arvon kuin miehenkin, vasta kun kumpikin pitää tasapainossa toistensa liiallisuuksia, miehen tunne naisen hentoutta ja naisen tunne miehen kovuutta, silloin on todellakin yhteiskunta isällisyydellään ja äidillisyydellään täyttävä kaikkien lastensa oikeudet tarpeet. — Ellen Key.